

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/236>

Materiál v pripomienkovom konaní do 11.06.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR s cieľom transpozície európskeho práva.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Hoci nariadenie DORA je priamo účinné, návrh zákona obsahuje niektoré ustanovenia, ktoré sú nevyhnutné k harmonizácii slovenského právneho poriadku s týmto nariadením. Je napríklad potrebné rozšírenie rozsahu dohľadu Národnej banky Slovenska v oblasti digitálnej prevádzkovej odolnosti dohliadaných subjektov Národnou bankou Slovenska. Národná banka Slovenska bude v tejto súvislosti vydávať opatrenia, ktorými sa stanovujú vybrané požiadavky na subjekty finančného trhu v oblasti digitálnej a prevádzkovej odolnosti v súlade s budúcimi delegovanými nariadeniami, ktoré budú vydané Komisiou a taktiež bude Národná banka Slovenska vydávať osvedčenia o vykonaní penetračného testu na základe konkrétnej hrozby. Súčasťou návrhu zákona budú aj novely ďalších zákonov, súvisiace s implementáciou smernice DORA v sektorových zákonoch finančného trhu (zákon o bankách, zákon o cenných papieroch, zákon o burze cenných papierov, zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení, zákon o platobných službách, zákon o kolektívnom investovaní, zákon o riešení krízových situácií a zákon o poisťovníctve) a úpravy spočívajúce v spresnení niektorých platných ustanovení s cieľom reagovať na poznatky sa skúsenosti z aplikačnej praxe. Zároveň súčasťou návrhu zákona je aj implementácia nariadenia o okamžitých platbách v zákone o platobných službách. Návrh zákona v neposlednom rade upravuje aj zákon o elektronických komunikáciách, ktorý umožňuje na základe súdneho rozhodnutia prístup Národnej banky Slovenska k telekomunikačným dátam, v prípade odôvodneného podozrenia z porušenia ustanovení nariadenia DORA a jeho následnom vyšetrovaní.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 17.01.2025, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona sa predkladá s cieľom naplnenia požiadaviek legislatívy EÚ, pretože hoci nariadenie DORA je priamo účinné, návrh zákona obsahuje niektoré ustanovenia, ktoré sú nevyhnutné k harmonizácii slovenského právneho poriadku s týmto nariadením. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 15, v časti §35 odsek 3, písmeno c)

Navrhujeme ustanovenie formulovať nasledovne

„c) testovanie digitálnej prevádzkovej odolnosti podľa osobitného predpisu,42cc) a požiadavky na subjekty oprávnené vykonávať takéto testovanie alebo jeho podstatné časti

Odôvodnenie:

Umožnením preveriť požiadavky, ktoré má banka a pobočka zahraničnej banky overovať v rámci auditu kybernetickej bezpečnosti podľa zákona o kybernetickej bezpečnosti, v rámci testovania digitálnej prevádzkovej odolnosti podľa DORA tou istou osobou vyhovujúcou požiadavkám stanoveným regulátorom pre oblasť dohľadu nad finančným trhom by sa dosiahol účel auditu kybernetickej bezpečnosti a odstránila by sa duplicita testovania.

2. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 15

Doplňa sa právomoc NBS prijať opatrenie, ktorým sa ustanovia požiadavky na riadenie externého rizika informačných a komunikačných technológií podľa osobitného predpisu¹(42cd).

Navrhuje, aby v rámci riadenia externého rizika bolo zohľadnené to, ak poskytovatelia IKT služieb pre finančný sektor budú sami v postavení prevádzkovateľa základnej služby a plniť tak všeobecné požiadavky na kybernetickú bezpečnosť podľa zákona o kybernetickej bezpečnosti tak, aby nepodliehali duálnemu režimu požiadaviek, dohľadu, či nadmernému zaťaženiu na riadenie individuálnych požiadaviek na zmluvné vzťahy s finančným sektorom, najmä v oblasti výkonu auditu a kontroly, či požiadaviek na plnenie bezpečnostných opatrení, podobne ako na to myslí napr. ust. § 19 ods. 3 zákona o kybernetickej bezpečnosti. Mohlo by to viesť k neúmernému zaťaženiu a zložitosti pre externých poskytovateľov IKT služieb, ak budú sami spadať pod reguláciu smernice NIS II.

3. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 15, v časti §35 vloženie nového odseku 4

Do §35 navrhujeme doplniť nový odsek (4) s nasledovným znením:

„(4) V prípade, ak Národná banka Slovenska vydá niektoré z opatrení podľa odseku 3 obsahovo zodpovedajúce opatreniu vydanému podľa všeobecného predpisu¹, upravujúceho kybernetickú bezpečnosť tak sa opatrenie vydané podľa všeobecného predpisu upravujúceho kybernetickú bezpečnosť na dohliadané subjekty nebudú aplikovať.“

1 Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Odôvodnenie:

Doplnenie uvedeného ustanovenia navrhujeme za účelom predchádzania duplikácie povinností dohliadaných subjektov v zmysle ustanovení nariadenia DORA a NIS². Navrhované ustanovenia je súčasne v súlade s ustanoveniami bodu 16 nariadenia DORA, ktoré uvádza, že DORA predstavuje lex specialis voči požiadavkám smernice NIS².

4. Zásadná pripomienka k čl. II, novelizačný bod 9

Navrhujeme nahradiť odsek 9 v §40 a to nasledovným znením:

„(9) V prípade, ak je banka a pobočka zahraničnej banky povinná vykonávať audit kybernetickej bezpečnosti podľa všeobecného predpisu¹ upravujúceho kybernetickú bezpečnosť, vykoná preverenie účinnosti prijatých bezpečnostných opatrení a plnenie požiadaviek stanovených týmto všeobecným predpisom v rámci testovania digitálnej prevádzkovej odolnosti podľa osobitného predpisu². Záverečnú správu o výsledkoch takéhoto preverenia podľa predloží banka a pobočka zahraničnej banky Národnej banke Slovenska.“

Odôvodnenie:

Umožnením preveriť požiadavky, ktoré má banka a pobočka zahraničnej banky overovať v rámci auditu kybernetickej bezpečnosti podľa zákona o kybernetickej bezpečnosti, v rámci testovania digitálnej prevádzkovej odolnosti podľa DORA by sa dosiahol účel auditu kybernetickej bezpečnosti a odstránila by sa duplicita testovania.

5. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 5

V § 28c navrhujeme doplniť odsek 4, ktorý znie:

„(4) Povinnosťami podľa odseku 1 nie je dotknuté uplatňovanie osobitného predpisu^{20b}) na poskytovateľa platobných služieb podľa § 2 ods. 3 písm. a), b), d), g) a h). Na prípady vymedzené v § 1 ods. 3, na ktoré sa nevzťahuje tento zákon sa nevzťahujú ani povinnosti podľa osobitného predpisu (pozn. doplní sa odkaz na Nariadenie (EÚ) 2022/2554)“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme pre vylúčenie pochybností jednoznačne deklarovať, že na služby a operácie, ktoré sú vylúčené z pod pôsobnosti zákona o platobných službách sa nariadenie (EÚ) 2022/2554 nevzťahuje, tak aby nevznikli pochybnosti ohľadne výkladu čl. 2 bodu 1 písm b) daného nariadenia.

6. Zásadná pripomienka k čl. VI – vloženie nových novelizačných bodov

V čl. VI navrhujeme úpravu k §44d ods. 7,8,11,13,20 d) e) a doplnenie nového §88

Nad rámec predkladaného návrhu navrhujeme zapracovať do zákona o platobných službách, do čl. 6, návrhu na úpravu legislatívy presunu platobného účtu, ktorej cieľom je zavedenie možnosti elektronizácie celého procesu presunu účtu pre spotrebiteľov (vrátane podávania, prípadne i podpísania žiadosti o presun účtu v elektronickej podobe) a zjednodušenie procesov a rozhodnutí pre spotrebiteľov.

Znenie pripomienky:

Navrhujeme upraviť §44d ods. 7,8,11,13,20 d) e) v nasledovnom znení:

(7) Žiadosť o presun platobného účtu predloží spotrebiteľ v písomnej podobe prijímaúcemu poskytovateľovi platobných služieb v dvoch vyhotoveniach a to osobne, poštou s úradne osvedčenou pravosťou podpisu alebo elektronicke, ak spotrebiteľ so žiadosťou vyjadril súhlas spôsobom dohodnutým medzi spotrebiteľom a prijímaúcim poskytovateľom platobných služieb ktorý spotrebiteľ používa pri elektronickej komunikácii alebo vykonávaní právnych úkonov s prijímaúcim poskytovateľom platobných služieb a pred vyjadrením súhlasu bola vykonaná identifikácia spotrebiteľa a jej overenie (x – odkaz na AML zákon § 7 a §8) alebo ak je podpísaná kvalifikovaným elektronickeým podpisom (27) a ak to umožňujú technické možnosti prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb. Za overenie totožnosti spotrebiteľa v súlade s právnymi predpismi pri podávaní žiadosti o presun platobného účtu, ak ho vykonáva prijímaúci poskytovateľ platobných služieb a za skutočnosť, že žiadosť o presun platobného účtu predložená spotrebiteľom elektronicke bola spotrebiteľom odsúhlasená spôsobom uvedeným v tomto odseku, zodpovedá v plnom rozsahu prijímaúci poskytovateľ platobných služieb. Prijímaúci poskytovateľ platobných služieb je povinný na žiadosť spotrebiteľa alebo odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb vydať písomné potvrdenie o tom, že žiadosť o presun platobného účtu od spotrebiteľa prijal a zároveň ak je žiadosť podaná spotrebiteľom elektronicke bola spotrebiteľom odsúhlasená v súlade s týmto odsekom aj s uvedením dátumu vyjadrenia tohto súhlasu. Ak je viacero majiteľov platobného účtu, žiadosť o presun platobného účtu musí obsahovať súhlas všetkých majiteľov platobného účtu. Žiadosť o presun platobného účtu musí byť vyhotovená v slovenskom jazyku alebo v inom jazyku, na ktorom sa dohodnú prijímaúci poskytovateľ platobných služieb a spotrebiteľ. Podmienky stanovené pre podanie žiadosti o presun platobného účtu, sa v primeranom rozsahu aplikujú aj pri späťvzatí žiadosti o presun platobného účtu predloženej odovzdávajúceму alebo prijímaúceму poskytovateľovi platobných služieb, pričom prijímaúci alebo odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb, ktorý takúto žiadosť prijal ju môže akceptovať iba v prípade, ak ešte na základe pôvodnej žiadosti o presun platobného účtu neuskutočnil ten právny úkon, ktorého sa späťvzatie týka. Vzor tlačív používaných na podávanie a vykonávanie žiadosti o presun platobného účtu a podrobnosti o postupe pri presune platobného účtu a s tým súvisiace poskytovanie informácií ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií SR.

(8) Súčasťou žiadosti o presun platobného účtu môže byť písomný súhlas spotrebiteľa :

- a) pre prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb na vykonanie jednotlivých úkonov podľa odsekov 19 a 21,
- b) pre odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb na vykonanie jednotlivých úkonov podľa odseku 20,
- c) na informovanie pre platiteľov alebo príjemcov inkasa, najmä zmeny údajov platobného účtu spotrebiteľa, ak také informovanie žiada spotrebiteľ v žiadosti o presun platobného účtu,
- d) na prevod finančných prostriedkov alebo zostatku finančných prostriedkov.

(11) Spotrebiteľ môže požiadať o presun toho istého platobného účtu len u jedného prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb. Ak spotrebiteľ požiada o presun toho istého platobného účtu u viacerých prijímaúcich poskytovateľov platobných služieb alebo viackrát u toho istého poskytovateľa platobných služieb, odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb prijme žiadosť o presun platobného účtu, ktorá prišla v poradí ako prvá. O odmietnutí presunu platobného účtu a dôvodoch odmietnutia presunu platobného účtu informuje každého prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb, od ktorého prišla žiadosť o presun platobného účtu po prijatí prvej žiadosti o presun platobného účtu, a spotrebiteľa. V prípade, ak odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb odmietne vykonať presun platobného účtu, o tomto odmietnutí ako aj o dôvodoch tohto odmietnutia informuje prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu.

(13) Ak spotrebiteľ požiada odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb o prevod finančných prostriedkov na účet zriadený u prijímaúceho poskytovateľa platobných služieb, odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb prevedie finančné prostriedky, ak tomu nebránia záväzky spotrebiteľa k platobnému účtu, ktorý sa presúva, v deň určený spotrebiteľom v žiadosti o presun platobného účtu, najskôr 20 pracovných dní odo dňa prijatia riadnej a úplnej

žiadosti o presun platobného účtu prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb, ak sa odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb a spotrebiteľ nedohodnú inak. Ak spotrebiteľ požiada odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb o prevod zostatku finančných prostriedkov na účet zriadený u prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb, odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb prevedie finančné prostriedky, ak tomu nebránia záväzky spotrebiteľa k platobnému účtu, ktorý sa presúva, v deň ukončenia výpovednej lehoty pri vypovedaní rámcovej zmluvy u odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb. Prevod finančných prostriedkov alebo zostatku finančných prostriedkov sa vykoná v takej mene, v akej je vedený účet u prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb a odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb. Ak sa prevod finančných prostriedkov alebo zostatku finančných prostriedkov vykoná v inej mene ako mene euro, taký prevod môže byť odplatný.

- (20) Odovzdávajúci poskytovateľ platobných služieb je, v súlade so žiadosťou o presun platobného účtu, povinný
- d) previesť finančné prostriedky na účet zriadený u prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb v deň určený spotrebiteľom podľa odseku 13, ak tomu nebránia záväzky spotrebiteľa k platobnému účtu vedeného u odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb,
 - e) zrušiť platobný účet dňom uplynutia výpovednej lehoty.

Navrhujeme doplniť nový § 88

(6) Údaje, na ktoré sa vzťahujú odseky 1 a 3 až 5, je poskytovateľ platobných služieb povinný sprístupňovať a poskytovať na spracúvanie iným osobám určeným zákonom len za podmienok ustanovených týmto zákonom alebo osobitnými predpismi,⁷⁴⁾ a to na účely prevádzkovania platobných systémov a vykonávania pôsobnosti dohľadu a činnosti podľa tohto zákona a osobitných predpisov.⁷⁴⁾ Údaje, na ktoré sa vzťahujú odseky 1 a 3 až 5, vrátane osobných údajov a iných údajov* (* pod čiarou: napríklad bankové tajomstvo) je poskytovateľ platobných služieb povinný sprístupňovať a poskytovať na spracúvanie inému poskytovateľovi platobných služieb a príjemcovi používajúceho inkaso na zúčtovania finančných prostriedkov z platobného účtu platiteľa v súvislosti s presunom platobného účtu podľa § 44d, a to aj bez súhlasu dotknutej osoby. Prijímajúci poskytovateľ platobného účtu a príjemca používajúci inkaso na zúčtovanie finančných prostriedkov z platobného účtu platiteľa je ďalej oprávnený takto získané údaje spracúvať v rozsahu a na účely nevyhnutné v súvislosti s presunom platobného účtu ako aj na ďalšie účely uvedené v odsekoch 4 a 5, pričom na takéto spracúvanie sa nevyžaduje súhlas dotknutých osôb.

Odôvodnenie:

Téma presunu účtu je dlhodobo diskutovanou témou a od implementácie smernice do slovenského právneho poriadku v roku 2016 sa realizácia tohto inštitútu ako aj prax bánk vyvinula. Aj v dôsledku elektronizácie a digitalizácie veľkého množstva procesov a činností bankového sektora a to aj ako následok pandémie COVID 19, dochádza k zmene potrieb samotného spotrebiteľa a vnímania tohto inštitútu medzi bankami. Zo štatistik, ktoré pre MF SR pomáha SBA agregovať, zároveň vyplýva, že tento inštitút je využívaný stále vo väčšej miere, najmä pokiaľ je klientovi ponúknutá jednoduchá a dostupná forma. Aj z dôvodu tohto posunu, SBA vytvorila a spustila pre banky elektronický systém, prostredníctvom ktorého zapojené banky môžu realizovať nutnú výmenu informácií a dokumentov pri presune účtu o klientovi elektronickým, bezpečným a rýchlym spôsobom.

Navrhovaná úprava legislatívy zjednoduší proces bánk a prinesie spotrebiteľom/klientom lepšiu, kvalitnejšiu a rýchlejšiu prístup k službe presunu účtu. Tento inštitút má veľký potenciál rastu a preto je z nášho pohľadu dôležité jeho zjednodušenie pre klientov. V súvislosti s legislatívnymi úpravami a s doplnením možnosti elektronického podpísania žiadosti o presun platobného účtu cez elektronické kanály bánk (čo je základnou požiadavkou bánk), muselo nevyhnutne dôjsť k úprave zákona o platobných službách tak, aby bolo zákonom akceptované aj použitie tzv. zmluvne dohodnutého elektronického podpisu spotrebiteľa, ktorý spotrebiteľia a banky v súčasnosti využívajú pri vzájomnej elektronickej komunikácii v bezpečnom a uzatvorenom prostredí elektronického bankovníctva, ako aj pri uskutočňovaní rôznych elektronických právnych úkonov a pri uzatváraní zmlúv na diaľku v prostredí elektronického bankovníctva. V tejto súvislosti navrhujeme aj úpravu príslušných častí vyhlášky. Zmeny vyhlášky (príloha č. 1 a 2 vyhlášky) sa okrem možnosti elektronického podpísania žiadosti o presun účtu zo strany klienta zameriavajú na upustenie od vlastnoručného podpisu osoby oprávnenej konať za prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb pri preberaní žiadosti o presun a pri overovaní totožnosti spotrebiteľa na žiadosti o presun platobného účtu.

V ustanovení § 44d ods. 20 písm. d),e) navrhujeme legislatívne zmeny, ktoré prinesú zefektívnenie procesov medzi prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb a inkasantmi, (a platiteľmi), pričom účelom tejto legislatívnej zmeny je snaha o zabezpečenie skoršieho odosielanie informácií príjemcom inkasa na zúčtovanie finančných prostriedkov z platobného účtu spotrebiteľa. Máme za to, že uvedená zmena by mala zabezpečiť včasné informovanie inkasantov

a tým súčasne eliminovanie rizika nezrealizovania inkasa, čo spotrebiteľia / klienti určite uvítajú. Rovnako predpokladáme, že konečným následkom tejto legislatívnej zmeny bude pokles reklamácií z dôvodu nezrealizovania inkasa.

Uvedené legislatívne zmeny bude nevyhnutné premietnuť aj v prílohe č. 3 a 4 vyhlášky, pričom navrhujeme, aby sa aj v týchto prílohách extrahovalo od vlastnoručného podpisu prijímajúceho poskytovateľa, nakoľko tieto dokumenty predstavujú splnomocnenie klienta pre prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb na informovanie platiteľov a inkasantov. Zároveň v nadväznosti na navrhované legislatívne zmeny bolo nutné v prílohách č. 3 a 4, ktoré môžu mať tiež elektronickú podobu, zaviesť možnosť ich podpísania klientom prostredníctvom zmluvne dohodnutého elektronického podpisu, pričom klient by mohol tieto prílohy vyplniť v prostredí elektronického bankovníctva a udeliť súhlas s ich obsahom spôsobom, ktorý bežne používa pri komunikácii so svojou bankou v tomto elektronickom prostredí.

Ďalšou úpravou prílohy č. 3 vyhlášky je udelenie plnomocenstva spotrebiteľom prijímajúcemu poskytovateľovi nielen na informovanie inkasanta, ktorý vykonáva inkaso platieb z platobného účtu spotrebiteľa vedeného odovzdávajúcim poskytovateľom, ale aj na doplnenie identifikačných údajov inkasanta v mene spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľia často tieto identifikačné údaje sami nevedia uviesť a prijímajúci poskytovateľ musí počkať na informáciu o platobnom účte spotrebiteľa, ktorá mu príde od odovzdávajúceho poskytovateľa a v ktorej sú tieto údaje uvedené a následne musí spotrebiteľ opäť navštíviť prijímajúceho poskytovateľa, aby vedel vyplniť prílohu č. 3 vyhlášky a tieto údaje tam uviesť. Tento postup sa práve u klientov stretáva s nevôľou a klienti očakávajú, že všetky tieto úkony za nich vyrieši prijímajúci poskytovateľ platobných služieb.

Tento postup by už nebol potrebný, nakoľko prijímajúci poskytovateľ by bol oprávnený tieto údaje do prílohy č. 3 na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom doplniť a následne by mohla byť príloha č. 3 zaslaná inkasantovi, či už v elektronickej podobe, pokiaľ by ju spotrebiteľ vyplnil a podpísal elektronicke alebo v papierovej podobe.

Tento návrh SBA bol prediskutovaný so zástupcami Ministerstva financií SR, Národnej banky Slovenska a taktiež so zástupcami inkasujúcich spoločností. Návrh je podporovaný týmito zástupcami, keďže má potenciál skrátiť čas potrebný na zaevidovanie tejto zmeny do systémov inkasantom, eliminovať „stratené poštové zásielky“, ktoré majú negatívny dopad v prvom rade na klienta. Nakoľko v dnešnej dobe je na Prílohe č. 3 nevyhnutný fyzický podpis klienta, je nutné, aby táto príloha poštou odchádzala inkasujúcim spoločnostiam.

Uvedené zmeny jednoznačne znamenajú zjednodušenie procesu presunu účtu, keďže klient nemusí opakovane navštíviť pobočku napr. z dôvodu podpísania splnomocnenia príjemcom inkasa, čo predstavuje najväčší prospotrebitel'ský prínos.

Nakoľko aktuálna právna úprava ustanovenia § 44d ods. 13 zákona o platobných službách nezohľadňovala znenie Smernice EP 2014/92/EÚ, ktoré umožňuje presun účtu iba medzi platobnými účtami vedenými v rovnakej mene, došlo k doplneniu a zosúladeniu tohto ustanovenia.

V navrhovanej úprave sme zapracovali aj na formálnych úpravách, upresnili a zjednotili sme pojmy, procesy a nezrovnalosti, ktoré sa prejavili počas praxe v oblasti presunu účtu. V dôsledku týchto zmien bankový sektor vnímal aj potrebu doplnenia ustanovenia § 88 zákona, v rámci ktorého bol zapracovaný právny základ spracúvania osobných údajov pri presune účtu. Navrhujeme, aby právnym základom spracúvania osobných údajov bol zákon (nie vyhláška). Navrhnutá legislatívna úprava zakotvuje oprávnenie prijímajúceho a odovzdávajúceho poskytovateľa spracúvať osobné údaje spotrebiteľa na účel realizácie presunu na základe zákona a nevyžaduje súhlas dotknutej osoby.

Ďalším dôvodom v prospech schválenia navrhovanej úpravy je digitalizácia bankovníctva. Klienti budú mať možnosť vybaviť presun účtu rýchlejšie v elektronickej podobe, čoho následkom je časová úspora na strane klienta a zároveň obmedzenie sociálneho kontaktu, čo sa nesporne osvedčilo počas epidémie COVID 19, ale uvedené určite ocenia klienti aj v iných životných situáciách. V prípade, ak si klient podá Žiadosť o presun účtu elektronicke, je možné, aby si klient sledoval priamo vo svojom elektronickom bankovníctve v akom stave sa jeho žiadosť nachádza a banka vie cez tento proces rýchlejšie a efektívnejšie s klientom komunikovať.

Celkovo v dnešnej dobe klienti využívajú primárne elektronické bankovníctvo a poskytnutie tejto služby v elektronickom kanáli im často chýba. Odhliadnuc od tejto potreby budú banky aj naďalej túto službu poskytovať priamo vo svojich obchodných miestach.

Pri elektronickej komunikácii a výmene Informácie o platobnom účte spotrebiteľa ako aj Žiadosti o presun platobného účtu, taktiež predpokladáme zníženie chybovosti bánk. Predmetom diskusií tejto témy v bankovom sektore bola zároveň aj možnosť skrátenia lehoty samotného presunu účtu. Nakoľko do procesu presunu účtu vstupujú aj tretie strany (Sociálna poisťovňa, platitelia a/alebo inkasanti, ktorí si potrebujú uvedenú zmenu čísla účtu klienta zaevidovať vo stojom systéme), a teda aj vzhľadom na komplikované vzťahy medzi bankami a inkasantami, uvedené zostáva predmetom ďalších prebiehajúcich diskusií s dotknutými stranami.

Navrhované zjednodušenie je prospotrebitel'ské a proklientské a elektronizácia je ekologicky výhodná a nevyhnutná pre udržateľnosť a naplnenie ESG požiadaviek. V prípade elektronizácie tejto oblasti, vidíme potenciál zvýšiť počet presunov účtov a zvýšiť mobilitu klientov, čo s vyššie uvedenými argumentami považujeme za cieľ legislatívy EÚ implementovanej do predpisov SR.

7. Zásadná pripomienka k čl. X, novelizačný bod 1 v časti §117 odsek 23

RÚZ navrhuje formulovať ustanovenie nasledovne:

„(23) Podnik, ktorý poskytuje verejne dostupné služby je povinný poskytnúť všetky podniku dostupné údaje, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva podľa odseku 1 písm. b) a c)

a) Európskemu orgánu dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo), Európskemu orgánu dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) alebo Európskemu orgánu dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov) na účely a v rozsahu podľa osobitných predpisov, 136b). Orgány podľa tohto písmena a) sú oprávnené písomne poveriť podaním žiadosti o súčinnosť a doručovaním údajov podľa odseku 23 Národnú banku Slovenska.

b) Národnej banke Slovenska na účely a v rozsahu podľa osobitných predpisov.136c)“

Odôvodnenie:

V nadväznosti na čl. 123 ods. 1 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a č. 38 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora je orgán EBA oprávnený poveriť inú osobu, aby od podnikov žiadala záznamy o telefonicknej a dátovej prevádzky.

Z dôvodu zjednodušenia a zefektívnenia poskytovania zákonnej súčinnosti (komunikácia v slovenskom jazyku, výmena PGP šifrovaných kľúčov len s nevyhnutným počtom osôb...) navrhujeme, aby s podnikmi komunikovala v mene rôznych orgánov dohľadu Národná banka Slovenska, ktorá by bola na takéto činnosti poverená.

8. Zásadná pripomienka k čl. X, novelizačný bod 1 v časti §117 odsek 24

RÚZ navrhuje formulovať ustanovenie nasledovne:

„(24) Podnik, ktorý poskytuje verejne dostupné služby je povinný poskytnúť údaje podľa odseku 23 zrozumiteľným spôsobom v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe v šifrovanej forme. Vynaložené náklady podniku na poskytovanie súčinnosti podľa tohto bodu uhrádzajú osoby podľa odseku 23, ktorým sa takéto údaje poskytli. Výšku úhrady ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad.“

Odôvodnenie:

Podnik, ktorý poskytuje verejne dostupné služby je povinný poskytnúť údaje podľa odseku 23 zrozumiteľným spôsobom v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe v šifrovanej forme. Náklady podniku na poskytovanie súčinnosti podľa tohto odseku uhrádzajú osoby podľa odseku 23, ktorým sa takéto údaje poskytli. Výšku úhrady ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad.

Navrhovaným znením § 117 ods. 24 sa zavádza nová povinnosť poskytnutia súčinnosti európskym orgánom dohľadu, ktorú podniky poskytujúce verejné služby doteraz nemali. Zabezpečenie plnenia povinnosti bude znamenať zvýšenie nákladov podniku spočívajúce v implementácii interných procesov potrebných na vybavovanie žiadostí oprávnených orgánov, technickú implementáciu spracovania žiadostí o poskytnutie údajov podávaných elektronicke a mzdové náklady zamestnancov vykonávajúcich potrebné činnosti na zabezpečenie súčinnosti. Právnu úpravu, ktorou boli prenášané náklady na telekomunikačné podniky, v minulosti Ústavný súd SR považoval za rozpornú s Ústavou SR (napr. PL. ÚS 23/06).

Navrhované znenie ods. 24 počíta iba s úhradou nákladov za hmotné nosiče potrebné na poskytnutie údajov. I keď na jednej strane sa to môže vykladať ako snaha poskytnúť podniku úhradu nákladov, je to tak iba na prvý pohľad a čisto formálne. Poskytovanie informácií na hmotných nosičoch informácií je totiž dávno prekonaná forma vybavovania požiadaviek na súčinnosť. Všetky náklady, ktoré podniku v súčasnosti vznikajú, sú iného charakteru (ako uvádzame v odseku vyššie) a podľa navrhovaného znenia teda nebudú uhrádzané. Navrhované znenie teda de facto ukladá povinnosť súčinnosti bezodplatne.

Poukazujeme napríklad na súčasné znenie ust. § 83 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách, ktorý upravuje plnenie zákonnej povinnosti podniku pre potreby štátu za úhradu.

Navrhujeme preto aj v prípade tejto novonavrhovanej povinnosti upraviť rovnaký režim, pričom konkrétnu výšku úhrady na nákladovej úrovni by stanovil všeobecne záväzný právny predpis vydaný Úradom pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb. Ten je odvetvovým regulátorom pre oblasť elektronických komunikácií so skúsenosťami a znalosťou telekomunikačného prostredia.

9. Zásadná pripomienka k čl. X, novelizačný bod 1 v časti §117 odsek 25

RÚZ navrhuje formulovať ustanovenie nasledovne:

„(25) Údaje podľa odsekov 23 a 24 sa poskytujú osobám podľa odseku 23 len na základe žiadosti v slovenskom jazyku doručenej podniku, ktorý poskytuje verejne dostupné služby v písomnej forme alebo dohodnutým spôsobom elektronicky v šifrovanej forme, ktorá bola vyhotovená na základe súhlasu súdu. Žiadosť a vstupné údaje v nej obsiahnuté musia byť podniku, ktorý poskytuje verejne dostupné služby poskytnuté vo forme umožňujúcej podniku automatizované spracovanie žiadosti. Súhlas súdu možno udeliť len na základe žiadosti podľa odseku 9 a len ak nemožno sledovaný účel dosiahnuť inak alebo ak by jeho dosiahnutie iným spôsobom podstatne sťažované a len ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu (136b, 136c)“. Na rozhodovanie o udelení súhlasu súdu sa primerane vzťahujú odseky 10, 11 a 13.“

Odôvodnenie:

Novela neupravuje, v akom jazyku musí byť žiadosť doručená a v akom jazyku má byť spracovaný výstup podnikov, preto je vhodné doplnené znenie upresniť (napr. EBA má sídlo vo Francúzsku).

Súd by mal overiť aj to či sú splnené predpoklady na sprístupnenie záznamu podľa príslušného nariadenia.

Rovnako poukazujeme aj na to, že hoci sa v nariadení DORA čl. 38 upravuje právo dozorného orgánu EÚ žiadať záznamy telefonickú a dátovú prevádzku, nie je celkom zrejmé, či takéto záznamy je oprávnený žiadať od telekomunikačného operátora (so súhlasom súdu) alebo primárne od dohliadaného subjektu ako má takéto záznamy k dispozícii.

Rovnako nie je zrejmé, či sú splnené aj predpoklady článku 15 smernice 2002/58/EU, v zmysle ktorého je možné obmedzenie súkromia len ak je to nevyhnutné na zabezpečenie národnej bezpečnosti (t. j. bezpečnosti štátu), obrany, verejnej bezpečnosti a na zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov alebo neoprávnené používanie elektronického komunikačného systému podľa článku 13 ods. 1 smernice 95/46/ES. Či ide o niektorý z týchto prípadov nie je celkom zrejmé, ak sa údaje majú poskytovať pre účely ako to bude potrebné na výkon dohľadu nad porušovaním nariadenia.

10. Zásadná pripomienka k čl. X, novelizačný bod 1 v časti §117 odsek 26

Navrhujeme doplniť v poznámke k 136b) aj odkazy na ďalšie relevantné odseky čl. 123 nariadenia 2023/114.

„Čl. 123 ods. 1 písm. e) a odsek 5 až 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023) v platnom znení“

11. Zásadná pripomienka k čl. X – vloženie nového novelizačného bodu

RÚZ navrhuje v čl. X vložiť nový bod, ktorým sa upraví §109 odsek 11 nasledovne:

„(11) Podnik poskytujúci verejné siete alebo verejne dostupné služby je oprávnený

- a) viesť register účastníkov, ktorí si riadne a včas neplnia povinnosti vyplývajúce zo zmluvných vzťahov medzi podnikom a účastníkom a osôb, o ktorých podnik zistil, že odcudzili alebo poškodili telekomunikačné zariadenia, alebo zneužili telekomunikačné zariadenia alebo služby, a to na účel posúdenia podľa § 86 ods. 1 písm. c) a § 87 ods. 5, ak tento zákon neustanovuje inak,
- b) poskytnúť aj bez súhlasu účastníka informácie z registra uvedeného v písmene a) v rozsahu nevyhnutných údajov podľa § 110 ods. 2 ostatným podnikom poskytujúcim verejné siete alebo verejne dostupné služby.
- c) za účelom ochrany užívateľov pred podvodnými volaniami aj bez súhlasu účastníka poskytnúť podnikom poskytujúcim verejné siete alebo verejne dostupné služby výsledok overenia čísla volajúceho

Odôvodnenie:

Naša pripomienka má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

12. Zásadná pripomienka k čl. X – vloženie nového novelizačného bodu

RÚZ navrhuje v čl. X vložiť nový bod, ktorým sa upraví §111 odsek 3 nasledovne:

„(3) Podnik je ďalej oprávnený spracúvať prevádzkové údaje a lokalizačné údaje v nevyhnutnom rozsahu aj bez súhlasu užívateľa na účely

- a) prevádzky siete, služby alebo siete a služby,
- b) vyúčtovania poskytnutej služby, fakturácie a preukázania nároku na úhradu za poskytnutú službu pri vymáhaní pohľadávok,
- c) vybavovania otázok, sťažností a reklamácií užívateľov,
- d) prevencie a odhaľovania bezpečnostných incidentov a protiprávných konaní,
- e) poskytovania súčinnosti oprávneným orgánom štátu podľa § 117.
- f) predchádzania bezpečnostných hrozieb, ochrany užívateľov pred podvodnými volaniami a overovania čísel volajúceho,
- g) vykonávania opatrení na ochranu bezpečnosti a integrity sietí a služieb a opatrení na zabránenie ukončenia alebo tranzitu volaní smerovaných do siete podniku z iných sietí v prípade, že identifikácia čísla volajúceho odovzdaná v bode prepojenia je nesprávna.“

Odôvodnenie:

Naša pripomienka má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

13. Zásadná pripomienka k čl. X – vloženie nového novelizačného bodu

RÚZ navrhuje v čl. X vložiť nový bod, ktorým sa upraví §114 odsek 4 nasledovne:

„(4) Ak podnik ponúka službu prezentácie identifikácie volajúceho, je v odôvodnených prípadoch oprávnený za účelom ochrany užívateľov pred podvodnými volaniami zamedziť prezentáciu identifikácie volajúceho.“

Odôvodnenie:

Naša pripomienka má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/236>